NEDERLANDSE LOKALE PUBLIEKE OMROEPEN

NLPO

Gemeente Stadskanaal

T.a.v. Burgemeester en wethouders

Postbus 140

9500 AC Stadskanaal

onderwerp	**ons kenmerk**	**datum**
Vooraankondiging aflopen aanwijzing lokale omroep	2022.00167	26 augustus 2022

Geacht college,

De lokale omroep van uw gemeente, de Stichting Streekomroep Radio Televisie Veenkoloniën (RTV1), heeft een aanwijzing tot 11 december 2023. Binnen afzienbare tijd zal het Commissariaat voor de Media haar erop wijzen dat zij tijdig bij hem een aanwijzing moet aanvragen voor de aansluitende periode van 5 jaar. In deze aanvraagprocedure spelen de raad van uw gemeente en de raad van de gemeente Veendam een belangrijke rol. In het kader hiervan en in het kader van het streven van de Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO) naar de vorming van streekomroepen, vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Vernieuwingsconvenant en Keurmerk

De NLPO behartigt de belangen van de lokale omroepen in Nederland en regelt zaken die voor hen van collectief belang zijn zoals de technische, facilitaire en administratieve infrastructuur, reclame, auteursrechten en distributievergoedingen. De NLPO zet in op de journalistieke professionalisering van de sector.

Het *Vernieuwingsconvenant 2015-2018 gemeenten-lokale omroepen,* dat inmiddels ruim 6 jaar geleden is gesloten door de NLPO en de VNG, heeft een ontwikkeling in gang gezet die de lokale omroepsector toekomstbestendig moet maken. De afspraken en ambities in dit convenant over onder meer samenwerkende lokale omroepen moeten leiden tot een efficiëntere organisatie van deze sector. Samenwerking leidt tot verhoging van de kwaliteit en maatschappelijke waarde en verlaging van de productiekosten. De vorming van streekomroepen door samengaan (onder meer fusie) of verregaande samenwerking van alle lokale omroepen in de desbetreffende streek, is voor de lokale omroep sector dan ook noodzakelijk, aldus de bij het convenant betrokken partijen.

Een belangrijke uitwerking van het convenant is het Keurmerk Nederlandse Streekomroepen. De doelstelling van dit keurmerk is het bevorderen van de kwaliteit en professionaliteit alsmede de efficiency en effectiviteit van het productaanbod en de bedrijfsvoering van de omroepen. Het keurmerk moet bewerkstelligen dat de omroepen een zogeheten lokaal toereikend media-aanbod (LTMA) verzorgen, hetgeen, zoals u weet, onlosmakelijk is verbonden met de bekostigingsplicht van uw gemeente (artikel 2.170b, tweede lid, Mediawet). Inmiddels heeft de NLPO sinds 2019 aan vijf streekomroepen het keurmerk toegekend. Meer daarover kunt u lezen op http://www.nlpo.nl/keurmerk.

Aanwijzingsaanvraag lokale omroep

Zoals gezegd eindigt de lopende aanwijzingsperiode van uw lokale omroep op 11 december 2023. Een lokale omroep is verplicht uiterlijk 6 maanden voor het verlopen van die periode een nieuwe aanwijzingsaanvraag

Media Parkboulevard 1
1217 WE Hilversum
Postbus 62
1200 AB Hilversum

t 035 820 03 83
e info@stichtingnlpo.nl
www.stichtingnlpo.nl

voor de aansluitende periode van 5 jaar in te dienen. Het Commissariaat zal RTV1 er daarom op wijzen dat zij voor 11 juni 2023 een aanwijzingsaanvraag moet indienen. Het Commissariaat zal de raden van de betrokken gemeenten in het kader van deze aanvraag vervolgens verzoeken een advies uit te brengen over de vraag of de lokale omroep voldoet aan een drietal in artikel 2.61, tweede lid, onder a, b en c van de Mediawet genoemde eisen.

Lokaal toereikend media-aanbod (LTMA)

Het begrip Lokaal Toereikend Media-aanbod (LTMA) is met betrekking tot de gemeentelijke bekostigingsplicht vastgelegd in de Mediawet, maar is niet nader gedefinieerd. De NLPO heeft daarom in het hiervoor genoemde Vernieuwingsconvenant met de VNG nadere afspraken gemaakt over de algemene uitgangspunten van LTMA en kwaliteitscriteria vastgesteld.

1. het programma van de lokale omroep, de content, dient te zijn gericht op de natuurlijke habitat van de burger, het gebied waarin deze woont en werkt, dus leeft, welke in vele gevallen gemeentegrens overstijgend is; het programma dient evenwichtige, volledig dekkende redactionele aandacht te hebben voor die burgers en de omgeving waar zij wonen;
2. de lokale omroep dient zowel op radio en televisie als op internet en de social media content aan te bieden;
3. de organisatie van de bedrijfsvoering dient professioneel geborgd te zijn; het kenmerk van een lokale omroep is in dit verband een optimale mix van en een kruisbestuiving tussen professionals en participerende burgers, tussen betaalde krachten en vrijwilligers;
4. de redactionele/journalistieke werkzaamheden dienen ook professioneel geborgd te zijn op de hierboven onder 3 bedoelde wijze; de productie van de content dient op lokaal niveau plaats te vinden, onder publieke toegankelijkheid (van iedereen, voor iedereen, door iedereen) en in samenwerking met bijvoorbeeld de plaatselijke bibliotheken, scholen en culturele organisaties; ter bewerkstelliging en ter bewaking hiervan is een representatief samengesteld en goed functionerend programmabeleid bepalend orgaan (pbo) noodzakelijk.

Streekomroepvorming

Om voor alle lokale omroepen bovenstaande ambitie te realiseren wordt er niet alleen op programmaniveau maar ook op organisatorisch vlak veel van hen gevergd. Met betrekking tot het laatstgenoemde moeten bovengenoemde ambities leiden tot een efficiëntere organisatie van de lokale omroep(sector) door samenwerking op landelijk en lokaalniveau. Op landelijke niveau heeft de NLPO zoals gezegd het voortouw genomen voorzieningen centraal in te kopen en te faciliteren. Lokaal dient dat te gebeuren door middel van intensieve samenwerking van lokale omroepen in de directe omgeving op het gebied van overhead en faciliteiten met behoud van lokale content en couleur locale. Een intensieve samenwerking die naar het oordeel van de NLPO gestalte moet krijgen door de vorming van streekomroepen, zoals gezegd door samengaan (onder meer fusie) of verregaande samenwerking van alle lokale omroepen in de desbetreffende streek. Daartoe heeft de NLPO destijds een voorstel gedaan omtrent de indeling van Nederland in 80 streken. Dit voorstel is in de loop van 2017 voorgelegd aan de lokale omroepen en de gemeentebesturen. Hun respectievelijke wijzigingsvoorstellen en zienswijzen zijn voorgelegd aan een adviescommissie (Change Board). Naar aanleiding van haar advies heeft de NLPO de indeling gemaakt die thans te raadplegen is op www.delokaleomroepinkaart.nl Uw gemeente en de gemeente Veendam maken deel uit van de streek Veenkoloniën (streeknr. 5).

In opdracht van de NLPO heeft KWINK Groep in de periode van april tot augustus 2021 een evaluatie uitgevoerd met betrekking tot onder meer het proces van streekomroepvorming en de toegevoegde waarde hiervan. KWINK Groep concludeert dat de streekomroepvorming alleen niet voldoende is voor het behalen van de kwaliteitsdoelstellingen. Het grootste knelpunt voor het verzorgen van een LTMA is de beperkte financiering van de lokale omroepen. De streekomroepvorming is een middel dat bijdraagt aan het haalbaar en betaalbaar maken van een LTMA. Een streekomroep is beter in staat om een LTMA te verzorgen. Immers, samenwerking in een streekomroep zorgt voor schaalvergroting, een professionelere organisatie, meer aanbod op verschillende kanalen en veelal een samenvoeging van budgetten, aldus KWINK Groep. Het rapport “Beleidsevaluatieonderzoek streekomroepvorming” van KWINK Groep is gepubliceerd op https://www.nlpo.nl/index.php/beleidsevaluatieonderzoek-streekomroepvorming.

Inmiddels hebben in de meeste streken de lokale omroepen elkaar opgezocht, al dan niet onder begeleiding van de NLPO, om te onderzoeken of en in hoeverre de vorming van een streekomroep tot de mogelijkheden behoort. Ik neem aan dat RTV1 gaarne bereid is uw college op de hoogte te brengen van de stand van zaken.

Hoofdlijnenbrief media 2022 (brief van 7 juni 2022)

Zoals gezegd is onder meer uit de hiervoor aangehaalde KWINK-evaluatie naar voren gekomen dat de beperkte financiering van de lokale omroepen het grootste knelpunt voor het verzorgen van een LTMA voor hen is. In de brief van 7 juni 2022 aan de Tweede Kamer heeft de staatssecretaris van Cultuur en Media haar plannen op het gebied van mediabeleid bekendgemaakt. Belangrijk onderdeel van die plannen is de versterking van de lokale omroep, waar dit jaar alvast 11 miljoen euro extra voor beschikbaar wordt gesteld. De staatssecretaris schrijft aan de Kamer: “Lokale publieke omroepen hebben een belangrijke rol in het lokale medialandschap. Ze zijn echter afhankelijk van gemeentelijke bekostiging, die niet altijd toereikend is om als professionele journalistieke organisatie te werken.”

De staatssecretaris stuurt aan op een Mediawetswijziging in 2025 die de kwaliteit en de onafhankelijke financiering van de lokale omroepen moet verbeteren. Een wijziging van de Mediawet die evenwel vooralsnog geen betrekking heeft op de gemeentelijke bekostigingsplicht. Een werkgroep waaraan, naast de NLPO, vertegenwoordigers van de VNG, de ministeries van OCW en BZK en het Commissariaat voor de Media deelnemen, gaat op korte termijn van start om gezamenlijk de plannen voor de nieuwe situatie na 2025 verder uit te werken. Een groot deel van de extra middelen in 2022 is bedoeld om de lokale omroepen voor te bereiden op die nieuwe situatie. Daarbij is een belangrijke rol voor de NLPO weggelegd.

Tot slot

Voor een democratische samenleving is het van fundamenteel belang dat de lokale journalistiek geborgd is door een combinatie van professioneel kader met de inzet van vrijwilligers. Naar ons oordeel is de lokale omroep alleen dan voorbereid op de toekomst en kan alleen dan voldoen aan wat er van hem wordt gevraagd.

De NLPO is graag bereid een en ander nader toe te lichten.

RTV1 is in de gelegenheid gesteld vooraf kennis te nemen van de inhoud van deze brief.

Ik vertrouw erop u vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

M.M. Visch
Directeur-Bestuurder